

TREXESO

POPIS INVAZNÍCH DRUHŮ VE HŘE

Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*) je pestře zbarvený velký vrubozobý pták původem z Afriky. Jako uniknuvší z okrasných chovů se invazně šíří po Evropě. Na území ČR poprvé zahnízdila v roce 2006. S oblibou osidluje drobné vodní plochy či úseky řek v otevřené krajině, nevyhýbá se ani příměstským oblastem a byla zaznamenána i na vltavské náplavce v Praze. Spásáním mohou poškozovat obilná pole. Jsou to teritoriální ptáci a mohou agresivně vytlačovat ostatní vodní ptactvo.

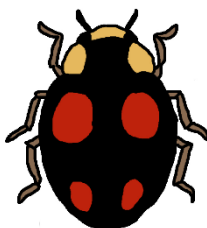
Komár tygrovaný (*Aedes albopictus*) je druhem dvoukřídlého hmyzu z jihovýchodní Asie. Přenáší pro člověka nebezpečné tropické nemoci (horečku dengue, horečku chikungunya, žlutou zimnici aj.). V Evropě se poprvé objevil v 70. letech minulého století, na území ČR byl zaznamenán v roce 2012. Samičky sají krev teplokrevných živočichů. Tento komár je štíhlý, černě zbarvený, na zádech má dobře viditelný podélný bílý pruh a na končetinách bílé kroužky. Špatně létá, do Evropy se dostal jako kontaminant různého zboží (například se zásilkou pneumatik či tzv. šťastného bambusu), či jako černý pasažér v dopravních prostředcích.

Zavíječ zimostrázový (*Cydalima perspectalis*) je invazní motýl původem z východní Asie. Jeho housenky požírají listy, mladé výhonky a borku zimostrázu, přičemž při vyšší populační hustotě mohou způsobit odumření žírné rostliny. Zavíječ byl zavlečen do Evropy v roce 2006 a na území ČR byl poprvé zaznamenán v roce 2011. Šíří se aktivně letem (až o 10 km ročně), může však docházet k jeho šíření i společně se sazenicemi zimostrázu.

Krab čínský (*Eriocheir sinensis*) patří mezi desetinohé korýše. Pochází z východní Asie. Někdy je též zván krabem říčním či vlnoklepetým (jelikož samci mají klepeta hustě porostlá brvami připomínajícími plstěnou vlnu). S lodní dopravou (v zátěžové neboli balastní vodě) byl na začátku 20. století zavlečen do Evropy a na jeho konci do Severní Ameriky. Na území ČR byl zaznamenán okolo roku 1930, po roce 1990 jeho populace sílí. Rozmnožuje se v brakické vodě poblíž ústí řek do moře, mladí krabi pak migrují proti proudu do vnitrozemí, kde během několika let dospívají. Může přenášet račí mor, což je onemocnění nebezpečné pro evropské raky.

Slunéčko východní (*Harmonia axyridis*) je druhem brouka pocházejícího z východní Asie, který byl jakožto výkonný predátor mšic zavlečen do Evropy a Severní Ameriky (původně byl vypouštěn především do skleníků). Na území ČR se toto slunéčko poprvé objevilo v roce 2006 a rychle se rozšířilo po celé republice. Larvy slunéčka východního požírají larvy původních slunéček, a navíc na zimu zalézají do domů, které jim připomínají jejich přirozená zimoviště – skály. Z uhynulého slunéčka východního se uvolňují drobné částičky, které poletují kolem a při vdechnutí mohou u člověka vyvolat alergickou reakci.

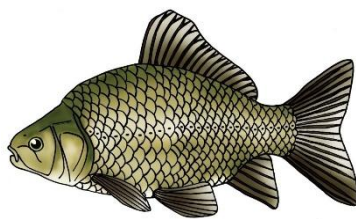
Sršeň asijská (*Vespa velutina*) je středně velkým druhem eusociálně žijícího blanokřídlého hmyzu. Pochází z jižní, východní a jihovýchodní Asie. V roce 2004 byl tento invazní druh poprvé objeven v Evropě a v roce 2015 se dostal do Japonska. Na území ČR tato sršeň pronikla v roce 2023. Je to velice obratný letec a aktivní predátor, který páchá značné škody především na včelách, ale loví i jiný hmyz. Doprovodným projevem přítomnosti sršní asijských je pokles turistického ruchu v některých invadovaných oblastech.

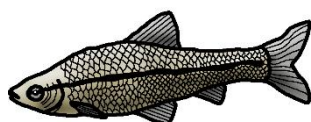
Hlemýžďík kropenatý (*Cornu aspersum*) je suchozemským plžem s kulovitou ulitou, který se původně vyskytoval v oblasti Středomoří, byl však zavlečen na všechny kontinenty kromě Antarktidy. Často uniká z farem, kde je chován jako konzumní živočich, také se však jako černý pasažér šíří dopravou a jeho vajíčka mohou být převážena též v substrátu pro pěstování rostlin. Na území ČR byl poprvé objeven v roce 2008. Požírá celou řadu rostlin včetně těch hospodářsky využívaných, jako jsou zelí, kapusta, rajčata, různé saláty, citrusy, vinná réva apod. Může poškozovat i okrasné rostliny.

Norek americký (*Neovison vison*) neboli mink je menší tmavě zbarvená lasicovitá šelma žijící poblíž vody. Je zdatným plavcem. Pochází ze Severní Ameriky, ale jako kožešinové zvíře byl chován na farmách a následně unikl do přírody v Evropě, Asii a Jižní Americe. Na území ČR byly první chovy norků zakládány již ve 20. letech minulého století. Norek je výkonným predátorem ryb, raků, vodních ptáků a užovek. Kořist loví ve vodě i na souši.

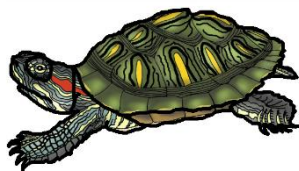
Karas stříbřitý (*Carassius gibelio*) je velmi odolnou a přizpůsobivou kaprovitou rybou původem z Dálného východu. Obývá stojaté i tekoucí vody. Do Evropy byl zavlečen v roce 1954 a rychle se invazně rozšířil. Na území ČR se poprvé objevil v roce 1976. Úspěchu invaze značně pomohla zvláštní reprodukční schopnost zvaná gynogeneze – samice tohoto druhu se totiž mohou vytírat se samci jiných kaprovitých ryb, ovšem z jiker se pak líhnou opět jen samice karase stříbřitého.

Střevlička východní (*Pseudorasbora parva*) je menší hejnovou kaprovitou rybou s výrazným tmavým podélným pruhem na bocích táhnoucím se až přes oko. Pochází z východní Asie. V roce 1960 byla s násadou jiných ryb neúmyslně zavlečena do Evropy. Někteří rybáři ji využívají i jako nástražní rybku. Na území ČR pronikla v roce 1982, v současné době se vyskytuje prakticky na celém území republiky. Rychle se množí a obývá i menší vodní toky, tůně, slepá ramena řek a rybníky. Je potravním konkurentem původních ryb, může jiné ryby okusovat a přenáší nepůvodní nemoci.

Mýval severní (*Procyon lotor*) je medvídkovitou šelmou původem ze Severní Ameriky. V roce 1934 byl úmyslně zavlečen do Německa a jelikož v Evropě nemá přirozeného nepřítele, rozšířil se na území mnoha států včetně ČR. Obratně šplhá po stromech, kde hledá úkryt a vyžírá ptačí hnízda. Loví ovšem i jiné živočichy včetně těch vodních, jako jsou raci a obojživelníci. Nevyhýbá se ani lidským sídlům, ke kterým ho lákají odpadky. Je rezervoárovým hostitelem viru psinky.

Želva nádherná (*Trachemys scripta*) je dravou sladkovodní severoamerickou želvou z povodí řeky Mississippi a pobřeží Mexického zálivu. Jakožto oblíbený orkasný druh byla tato želva vyvážena ve velkých počtech do mnoha zemí světa. Z chovů uniklé či úmyslně vypuštěné želvy pak dokázaly přežít a invazně se šířit. V současné době se vyskytují v tropickém, i mírném pásmu na všech kontinentech vyjma Antarktidy. Loví původní bezobratlé, ryby i obojživelníky a zaznamenáno bylo i rušení vodních ptáků na hnízdech, které želva využívá jako místa vhodná pro slunění. První záznam z území ČR je z roku 1968. Rozmnožuje se zde, ovšem zatím nebylo potvrzené přezimování mláďat.

edice

